

Tisztelt Vendégeink! Kedves Sporttársak!

Köszönöm, hogy e barátságosan, esős napon eljöttetek, hogy együtt emlékezzünk meg a budapesti természetjárás kezdeteiről, emlékhelyet avassunk Tholt Albert, a szövetségünket több évtizeden át irányító főtitkár tiszteletére, és visszatekintsünk önálló civil szervezetként működésünk 25. évére.

Miért épp ezt a helyet választottuk?

Ez a hely a budapesti természetjárás bölcsője, itt született meg 1888-ban az az elhatározás, hogy a Magyarországi Kárpát Egyleten belül önálló osztálya legyen a budapesti turistáknak. Megszervezésében kiemelkedő szerepe volt Téry Ödön doktornak, aki turistabarátjává lett dr. Thirring Gusztávval bebarangolta a budai hegyvidéket és a Pilis-Visegrádi hegységet. Megismerkedtek e tájak természeti szépségeivel és arra a véleményre jutottak, hogy e hegyvidékeket érdemes felkarolni és a turistaforgalomba bevonni.

Végül 1888. szeptember 24-én, egy pilisi túrán itt, a Klostrom-kútnál, dr. Ballagi Aladár, Mattyók Bencze, Prokop Géza és Budaváry János társaságában megállapodtak abban, hogy létrehívják az MKE Budapesti Osztályát.

Közre adtak egy felhívást, amelyet több mint kilencvenen írtak alá. Még abban az évben, decemberben megtartotta alakuló közgyűlését a Budapesti Osztály, s elnökké báró Eötvös Lorándot, alelnökké dr. Lóczy Lajost választották. Ügyvivő alelnök dr. Téry Ödön, titkár dr. Thirring Gusztáv lett.

Eötvös Loránd indítványára a turistáskodás megkedveltetése és fejlesztése érdekében vásár és ünnepnapokon kirándulásokat szerveztek a főváros környékére. Létrejött a kirándulási bizottság, amelyik már hosszabb, s akár többnapos túrákat is szervezett.

Megkezdtek a főváros környékének, elsősorban a Pilisnek turisztikai feltárását. Turistautakat láttak el jelzéssel, elérték, hogy az erdészeknél szállást kaphassanak a turisták, térképeket adtak ki, majd megjelent a kirándulók kalauza is.

Télen felolvasásokat, vetítettképes előadásokat tartottak, amatőr fotókiállítást szerveztek, s még arra is futotta erejükből, hogy a Pilis apró hegyi falvaiban évente karácsonyfa ünnepséget rendezzenek, a szegénysorsú gyermekeknek meleg ruhát, cipőt, édességet adjanak, vagy a falu iskolájának berendezéséhez nyújtsanak támogatást.

1889-ben már megindult a Turisták Lapja Thirring Gusztáv szerkesztésében, hogy kapcsolatot teremtsen a turisták között, s hogy megismertesse hazánk szép vidékeit. .

A Magyarországi Kárpát-Egyesület Budapesti Osztálya 1891. szeptember 29-én feloszlott, s nyomban utána megalakult a Magyar Turista Egyesület 152 taggal. A közgyűlés báró Eötvös Lorándot választotta meg elnökül, alelnök lett gróf. Teleki Gáza, ügyvivő alelnök dr. Téry Ödön, titkár dr. Thirring Gusztáv, jegyző dr. Lupkovich Egyed.

Az egyesület fő céljának a középhegységi túrázás fejlesztését tartotta. Ezzel megindul a hazai középhegységek feltárása és bekapcsolása a természetjárásba. 1897-98-ban Dobogókőn fából felépítették az első menedékházat, majd néhány év múlva elkészült a nagyobb kőház is.

...

A XX. század történelmi fordulatai a budapesti turista szervezeteket is változásokra kényszerítették. Többször változott a budapesti szervezet neve és felépítése. Ami nem változott: a természet szeretete, a természet iránti elkötelezettség.

Az államszocializmus éveiben a Budapesti Természetbarát Szövetség a Budapesti Sporthivatalhoz tartozott, főtitkárát a Sporthivatal alkalmazta.

Az 1980-as években megkezdődött a civil szervezetek megalakulása.

1987-ben az MTSZ kimondta önállóságát. Azok a területi szervezetek, amelyek nem váltak önálló jogi személyé, bizottságként működtek tovább. Így lett a BTSZ-ből BTB (Budapesti Természetbarát Bizottság). Elnökének a korábbi főtitkárt, Tholt Albertet nevezték ki.

Ezzel egy időben a privatizáció miatt sok szakosztály a bázisát elvesztette. Azért, hogy a tagság ne vesszen el, a Szövetség 1989-ben megalakította a Budapesti Természetbarát Központot (BTK) Tholt Albert elnökletével. Megalakulásakor a tagság létszáma meghaladta az ezres létszámot.

1990. november 9.-én alakuló közgyűléssel és az alapszabály elfogadásával megalakult a Budapesti Természetbarát Sportszövetség, amelyet a Fővárosi Bíróság a BTSSZ 3010. sorszám alatt november 14. hatállyal nyilvántartásba vett.

A Szövetség neve a „sport” szóval bővült, és így lett a BTSSZ. A turisztika sportnak minősítése Tholt Albertnak köszönhető. Magyarországon csak a BTSSZ sportszövetség.

A következő évek is mozgalmasak voltak.

Az elvetett mag szárba szökken. De itt kezdődött, azon a szeptemberi kiránduláson. Ezt a helyet saját gyökereinek tekinti több szervezet is. Ez így van rendjén, hiszen az akkori kis hajtásból mára szerteágazó tevékenység, sokszor átalakuló, sokágú szervezet jött létre. Miért ne férnének meg emléktábláink, koszorúink békésen egymás mellett? Hiszen ugyanaz az

indíték tett minket mindannyiunkat turistává: a természet szeretete. De a turistaság több ennél.

Ahogy Dr. Téry Ödön írta: „A turistaság nem csak kellemes öncél, hanem közhasznú működés is. Hazánk kies tájainak megismertetése, az utazó közönséggel való megkedveltetése...” S ebben egymást segítve, együttműködve tudunk eredményesen tevékenykedni.

Az egykori kirándulás, a hajdani nagy elhatározás évfordulóján szervezte meg éveken keresztül a Budapesti Természetbarát Sportszövetség a Budapesti Természetbarát Napokat. E táborozással összekötött megemlékezések motorja Tholt Albert, Berci volt. Thuróczy Lajos sporttársat, a Magyar Természetjáró Szövetség tiszteletbeli elnökét kértem fel Berci személyének felidézésére.

(Lajos bácsi sajnos most nem tudott eljönni, mert előző nap nagyon későn ért haza a dobogókői rendezvényről, de visszaemlékezését elküldte.)

Thuróczy Lajos visszaemlékezése

(Tholt Albertre emlékezünk)

Jól járt akkor a Budapesti Természetbarát Szövetség, amikor szövetségi főtitkár változáskor Tholt Albert került ebbe a tisztségbe. Bár ő elsősorban vízitúrázó volt, felmérte az igényeket, feladatokat és valamennyi szakági túrázást egyformán kezelte. Abban az időben a törvények szerint a budapesti szövetség még nem volt önálló, jogi értelemben vett szövetség. Budapest

Főváros Tanácsa, illetve annak sporthivatala volt a gazda és mindennek elvi irányítója. Így Tholt Berci „főnöke” is ez a Sporthivatal volt, nem pedig a Budapesti Szövetség. Ő bedolgozta magát a Hivatalba és sok mindent kiharcolt a Szövetség részére. Szenvedélyévé vált a főtitkári munka és szinte éjjel-nappal intézte a hivatalos ügyeket. (Néha azt gondoltam, hogy édesanyján kívül főleg „szövetségével” törődött.) Főtitkársága idején sok minden az ő kezdeményezésére alakult ki, vagy fejlődött tovább.

Ezek közé tartozott az új Budapesti Túravezetői Klub megszervezése, amely a mai napig, nagy érdeklődés mellett, érdekes programmal működik.

Évente nyári tábor szervezett az Országos Kéktúra útvonalán, a túrák teljesítésének könnyítésére.

Fejlesztette a szövetségi leltár állományát, különösen a túra és táborozási felszerelésekkel. Ehhez megfelelő raktárhelyiséget működtetett a Népstadion épületében.

Irányította a vöröskői és pilisnyergi rendezvényeket.

Nagy szerepe volt a Vaskapui turistaház üzemeltetésében és az új Sípóló-hegyi kemping kialakításában.

Minden szakág működését támogatta, de törődött a Mikulás-túrákkal, a „vízi-pockokkal”, a túravezetői tanfolyamokkal, az országos táborozások budapesti altáborának szervezésével.

Folyamatosan segítette a bizottságok munkáját és általában bízott társadalmi, önkéntes munkatársaiban.

A rendszerváltozás utáni időkben, amikor több egyesület működése veszélybe került, új szervezeti keretek lehetőségeit kereste, sőt ilyen módon több természetjáró csoport további működését biztosította.

Éveken át a Magyar Természetbarát Szövetség elnökségi tagja volt. Személy szerint jó kapcsolatom volt Bercivel. Megértettük egymást. Alkalmanként sikerült meglátogatnom rendezvényein. Ha kérte segítettem neki.

Utolsó látogatásom nem ilyen eseményen történt! Az újpesti Károlyi kórházban kerestem fel. Nem kérte segítségemet, de nem is tudtam segíteni rajta. Néhány nap múlva befejezte főtitkári tevékenységét.... De életét is!